

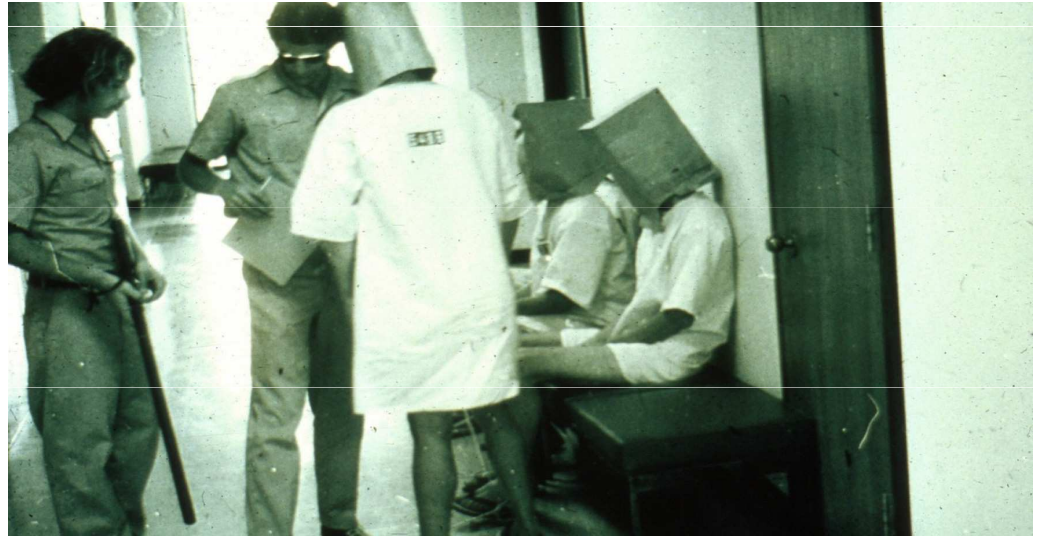
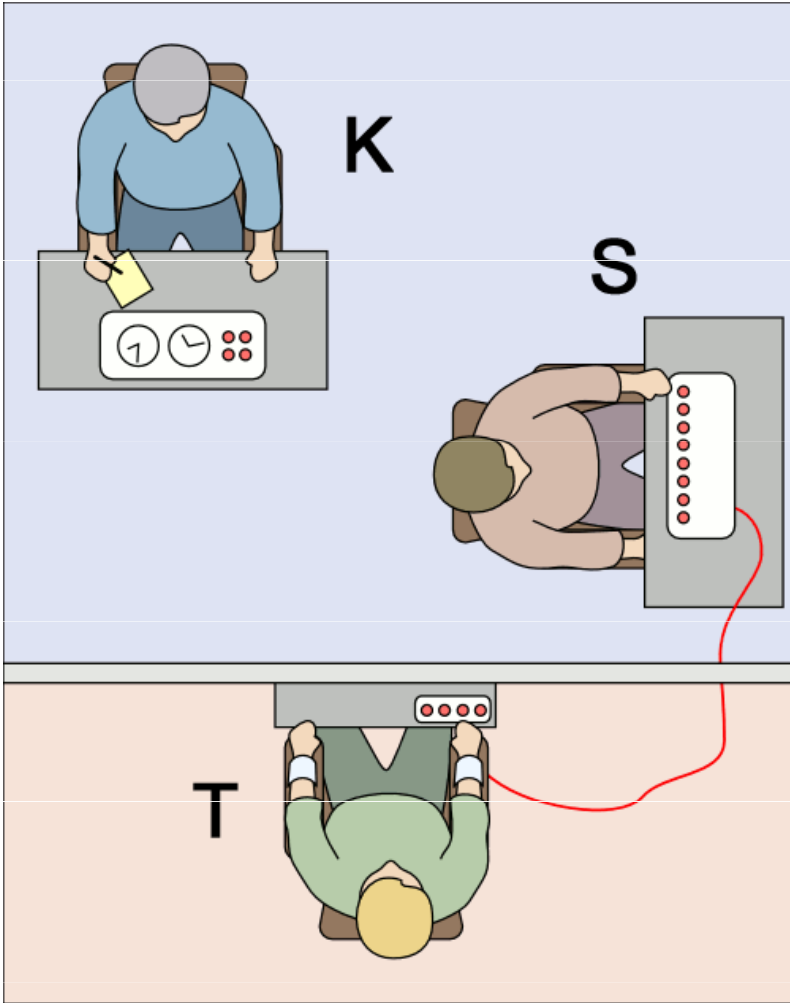
M U N I

Terén už volá! Příprava, prostředí, role a kompetence, realizace 2

ZURn6337 Fokusní skupiny

O čem to dnes bude

- O etickém a profesionálním přístupu k výzkumu

Etika

Obecně

- Soubor principů a technik k zajištění bezpečného nakládání s účastníky/cemi výzkumu. Cílem je předcházet újmě.
- Základní principy (zakotvené v etických kodexech, guidelines, informovaných souhlasech)
 - „Žádná škoda“
 - Dobrovolnost
 - Anonymita
 - Důvěrnost
- Reakce na etická pochybení výzkumů přírodních i sociálních věd (např. Milgramův experiment, Standfordský experiment)

Etika

„Žádná škoda“

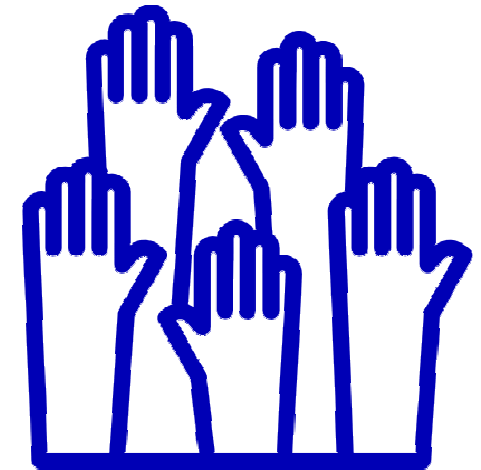
- Popis všech možných **hrozeb** vyplývajících z účasti, procedur k jejich **vyloučení, minimalizaci** a jejich aplikace
 - Hrozba fyzické újmy?
 - Hrozba psychické újmy?
 - Zneužití dat?
 - Procedury k jejich limitaci
- Jasně **oddělit** od diskuse **odměny** za výzkum (nepřímý nátlak)

Etika

Dobrovolnost

- **Souhlas s účastí** a podmínkami výzkumu
- **Vyloučení** přímého nebo nepřímého **nátlaku**
- **Informovanost** o výzkumu
 - Účel
 - Podmínky
 - Průběh
 - Zajištění bezpečnosti (možné hrozby a jejich eliminace)
 - Odměna
 - Užití dat
 - Ukládání dat
- **Odvolatelnost** (kdykoliv až do „bodu nezvratnosti“) bez negativních dopadů
 - Souhlasu s účastí
 - Souhlasu s užitím dat
 - „Vypovídání“ (konkrétní otázka, větší celky)
- **Stvrzení** typicky formální (formulář **informovaného souhlasu**) ale i opakovaně před výzkumem
- **Kontaktní informace** (výzkumný tým, pověřená osoba organizace)

Etika

Důvěrnost

- Princip „nevyzrazení“: neodhalení bez aktivního souhlasu nebo odhalení
- V případě FG **nelze plně zajistit**
- Výzkumný tým se **zavazuje**, účastníci/e jsou **důrazně požádáni/é**
 - Nevyzrazovat nic, co ostatní účastník/e aktivně neodhalil/a v průběhu FG nebo co by pro něj/ni mohlo přinášet újmu
 - Nevyzrazovat obsah FG mimo toto setkání
- **Omezení okruhu osob s přístupem** na FG a k neanonymizovaným datům na minimum

Etika

Anonymita

- Zastření identity účastníků/ic
- Umožňuje **pracovat s daty bez porušení důvěrnosti a minimalizuje újmu**
- Výzkumník se **zavazuje anonymizovat, účastníci podle uvážení**
- Procedury
 - Při realizaci
 - Poučení a infosouhlas
 - Přezdívky
 - Potřebné údaje dotazníkem nebo předem
 - Po realizaci
 - Anonymizace identity
 - Anonymizace obsahu dat
- **Někdy nelze zaručit** (veřejné známé osoby/vedoucí pozice)
 - Individuální domluva
 - Zvážit jen parafrázi
 - Autorizovat data (lze i obecně)

O čem to dnes bylo

- O principech etického přístupu k účastníkům/icím (anonymita, důvěrnost, žádná škoda, dobrovolnost)

V prezentaci byly užity piktogramy ze zdroje <https://www.flaticon.com/>